

## «کودکان طلاق» از چه حقوقی برخوردار هستند؟

یکی از حقوقی که در پیمان نامه حقوق کودک برای کودکان مطرح شده، حق پیوند خانوادگی یا برخورداری از خانواده مناسب است.



یکی از حقوقی که در پیمان نامه حقوق کودک برای کودکان مطرح شده، حق پیوند خانوادگی یا برخورداری از خانواده مناسب است. همچنین این کنوانسیون در برخی مواد خود، توجه ما را به این نکته جلب کرده است که کودکان باید شرایط لازم را برای برخورداری از خانواده مناسب داشته باشند اما با رشد طلاق در جوامع، حقوق کودکانی که خانواده های خود را از دست می دهند بیش از پیش در معرض تضییع قرار می گیرند.

به گزارش تابناک؛ مواد 8، 9، 18، 20 و 21 پیمان نامه حقوق کودک به این موضوع پرداخته است که کودکان در موقعیت ها و زمان ها مختلف اعم از اینکه والدین در کنار هم زندگی کنند یا از یکدیگر جدا شده باشند، لازم است از حق ارتباط با والدین و داشتن خانواده مناسب بهره مند باشند.

کودکان طلاق، دسته ای از کودکان هستند که باید حقوق حقه آنها را مورد توجه بسیار قرار داد. نخستین موضوع در خصوص این قبیل کودکان، به رسمیت شناختن حقوق آنها است. یکی از مواردی که در این زمینه باید به آن پرداخته شود، حق ملاقات آنها با والدی است که تحت حضانت او قرار ندارد. این حق قابل اسقاط و اعراض نیست و پدر یا مادر نمی تواند این موضوع را عنوان کند که حاضر به ملاقات با فرزند نیست یا می خواهد که این حق را ببخشد. البته در مواردی که پدر یا مادر، فاسدالاخلاق بوده یا نزدیکی با او، برای کودک خطرناک باشد، از طریق اقدام قانونی می توان مانع از امکان ملاقات او با کودک شد.

نکته مهم دیگر در خصوص ملاقات کودک با پدر یا مادر این است که ملاقات باید در فواصل زمانی و نیز مکان مناسب باشد. به عنوان مثال دیدار در اماکنی مانند کلانتری ها، مناسب نیست. همچنین دیدارهایی در فواصل زمانی کوتاه و مدت، کودک را که از حق ملاقات با پدر مادر برخوردار است، از لحاظ عاطفی ارضا نخواهد کرد.

خروج پدر یا مادری که حضانت کودک را عهده دار است، همراه با کودک به خارج از مرزهای کشور، یکی از موارد بسیار شایع است که این اقدام، حق ملاقات با کودک را برای طرف مقابل، از بین می برد. این در حالی است که در موارد خروج قانونی و همراه با مجوز، فرد دارای حضانت، باید تضمین کند که حق تماس یا مکالمه فرزند با والد دیگر از بین نخواهد رفت. در موارد خروج غیر مجاز از کشور، دولت باید تمهیداتی بیندیشد تا بتوان کودک را به کشور بازگرداند.

برای حمایت از چنین مواردی، کنوانسیون ابعاد مدنی کودک و ربایابی بین المللی مصوب سال 1980 و کنوانسیون حمایت از کودکان مصوب سال 1996 وجود دارد. به موجب این کنوانسیون ها، در صورت طلاق والدین از یکدیگر، چنانچه یکی از آنها مبادرت به خروج غیرقانونی از کشور همراه با کودک کند، خواه حضانت کودک را بر عهده داشته یا نداشته باشد، دولت ها موظفند علاوه بر کودک، والد را نیز به کشور بازگردانند تا به تخلف او نیز رسیدگی شود. متأسفانه کشور ما در این کنوانسیون ها عضو نشده و به همین دلیل، سایر کشورهای عضو، در این زمینه همکاری لازم را با ما ندارند.

نفقه و تربیت مناسب، از جمله حقوق کودکان

نفقه کودکان طلاق، یکی دیگر از مواردی است که باید مورد توجه قرار گیرد. کودکان در حالت عادی و نیز در صورت طلاق والدین از یکدیگر، از حق دریافت نفقه برخوردارند. بنابراین باید شرایطی فراهم شود تا کودک نفقه خود را از فرد مکلف به پرداخت که عموماً پدر است، دریافت کند تا شرایط و خدمات مربوط به کودک تضمین شود.

تربیت مناسب، یکی دیگر از حقوق کودک و از جمله تکالیف والدین بر اساس قانون مدنی است؛ در این خصوص والدین باید تمام تلاش خود را نسبت به تربیت و رشد صحیح کودک به کار گیرند و در صورتی که هر کدام از والدین متوجه این موضوع شد که تربیت کودک با مشکل مواجه شده است، باید از طریق قانونی اقدام مورد نیاز را انجام دهد.

همچنین در مواردی که هر یک از والدین دارای حضانت مشاهده کرد که کودک از سوی طرف مقابل مورد آزار قرار گرفته،

در تربیت او اهمال شده یا به انجام کارهای سخت و خیابانی مجبور شده است، نباید نسبت به این موضوع بی‌تفاوت باشد و لازم است برای رفع آن پیگیری‌های لازم قانونی را انجام دهد.

حق کودک به مشارکت در امور مربوط به خود، از جمله حقوقی است که ماده 12 پیمان‌نامه حقوق کودک به آن پرداخته است. بر اساس این حق، کودکان باید بتوانند در مورد اینکه چه سرنوشتی پیدا می‌کنند و در اختیار کدام یک از والدین قرار می‌گیرند، مشارکت داده شوند و این تصمیم و نظر آنها از طریق مددکاران و روان‌شناسان، مورد کارشناسی قرار گیرد. در حقیقت در هنگام جدایی والدین، قاضی دادگاه باید تمام تلاش خود را به‌کار گیرد تا ذهنیات کودک شناسایی شود و از این طریق به مشکلات او پی ببرد.

به عنوان مثال، در دادگاه‌های اطفال کشور آلمان برای تصمیم‌گیری در مورد حق نگهداری والدین در هنگام جدایی، قاضی باید نظر کودکان بالای 3 سال را جویا شود. در کشور ما چنین امکانی وجود ندارد و به همین دلیل باید به شیوه‌های دیگر، شرایط را به‌گونه‌ای در نظر گرفت که به مصلحت کودک نزدیک‌تر باشد.

در حقیقت اتخاذ تصمیم به مصلحت کودک، از اهمیت فراوان برخوردار است و دادگاه باید به جای در نظر گرفتن مصلحت والدین، مصلحت کودک را مدنظر قرار دهد.

حق آموزش و تربیت از جمله دیگر حقوق مهم کودکان به‌خصوص کودکان طلاق محسوب می‌شود که در این زمینه والدین نباید کودک را از ادامه تحصیل محروم کنند. بند سوم از اصل 3 و نیز اصل 30 قانون اساسی بر حق برخورداری کودکان از آموزش تصریح دارد. همچنین همه کودکان حق دارند در محیطی ایمن زندگی کنند.